

Minimální preventivní program

(obecné zásady, metodika, krizový scénář, evaluace minulého školního roku 2019-20)

Obsah:

1. Východiska tvorby MPP

1.1 Cíl programu

1.2 Garant programu a jeho spolupracovníci

1.3 Popis výchozí situace, charakteristika školy a její specifika

2. Informační zdroje

2.1 Vnitřní informační zdroje

2.2 Vnější informační zdroje

3. Analýza současné situace

4. Cíle MPP

4.1 Krátkodobé cíle

4.2 Dlouhodobé cíle

5. Metody práce

5.1 Aktivity pro žáky

5.2 Aktivity pedagogů

5.3 Spolupráce s rodiči

6. Plán evaluace

7. Přílohy

1. Východiska tvorby MPP

Minimální preventivní program školy je zpracován na základě Metodického pokynu k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (MŠMT ČR č. j.: 21291/2010-28), který do prevence rizikového chování zařazuje předcházení zejména následujícím rizikovým jevům: agrese, záškoláctví, šikana, kyberšikana, násilí, intolerance, antisemitismus, extremismus, rasismus a xenofobie, homofobie, vandalismus, závislostní chování, užívání všech návykových látek, netolismus (závislost na virtuálních drogách), gambling, rizikové sporty a rizikové chování v dopravě, spektrum poruch příjmu potravy, negativní působení sekt a sexuální rizikové chování.

1. 1 Hlavní cíl programu

Základním principem strategie prevence rizikového chování na VOŠ a SPŠ Děčín je výchova žáků ke zdravému životnímu stylu s cílem zabránit výskytu rizikového chování v daných oblastech, jejich sociální a osobnostní rozvoj i rozvoj jejich komunikačních dovedností. Předcházení rizikovému chování na škole slouží začlenění MPP do osnov a učebních plánů školního vzdělávacího programu školy, zapracováním do školního řádu a vnitřního řádu a řešením aktuálních problémů souvisejících s výskytem rizikového chování ve škole. MPP je založen na podpoře vlastní aktivity žáků, pestrosti forem preventivní práce, zapojení celého pedagogického sboru školy a spolupráci se zákonnými zástupci žáků školy. Velmi důležitou oblastí je podpora smysluplného využívání volného času, spolupráce ŠMP a TU s vychovatelkami ze střediska Domov mládeže.

1. 2 Garant programu a jeho spolupracovníci

- Za koordinaci preventivních aktivit zodpovídá školní metodik prevence rizikového chování Mgr. Lenka Jelínková (dále jen ŠMP),
- ŠMP spolupracuje s ostatními pedagogickými pracovníky školy, s odborníky a institucemi zabývajícími se problematikou rizikového chování žáků,
- ŠMP seznamuje ředitelku školy s aktualizovaným programem,
- ředitelka školy Ing. Jana Vacková je garantem MPP.

1.3 Popis výchozí situace (vnitřní a vnější zdroje)

1. 3. 1 Charakteristika školy a její specifika

Typ školy: střední škola ve městě, sídlící ve třech oddělených budovách:

Středisko Letná: 20 učeben včetně laboratoří, tělocvična, posilovna, dílny, aula, knihovna, bufet, multifunkční venkovní hřiště

Středisko Čs. Armády: 21 učeben, tělocvična, posilovna, dílny – středisko praktické výuky, aula, knihovna, bufet, menší venkovní hřiště

Vyšší odborná škola a Střední průmyslová škola strojní, stavební a dopravní, Děčín, příspěvková organizace

Čsl. armády 681/10, Děčín I-Děčín, 405 02 Děčín, www.prumkadc.cz

---

Středisko DM: nově rekonstruované pokoje, společenská místnost, kuchyňky, školní jídelna, možnost využívat zázemí střediska Čs. mládeže (posilovna, tělocvična, knihovna s internetem)

Rizikové faktory: problematické je chování žáků mimo vlastní prostor školy před zahájením a po skončení vyučování, velkým problémem je kouření žáků vedle budov školy.

Riziková místa: rizikovým místem ve škole by mohl být prostor šaten, který je průběžně monitorován, rizikovým místem vnějšího okolí školy je zejména bezprostřední okolí školy, prostor před budovou střediska Letná, autobusové zastávky na Letné a prostor vedle budovy školy střediska Čs. mládeže – garáže a směr k Labi, velmi problematické místo je podchod protějšího domu.

2. Informační zdroje

2.1 Vnitřní informační zdroje

Odborná a metodická literatura:

Učitelské noviny

Prevence – odborný časopis

Drogy – poznej svého nepřítele

Řekni drogám ne

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon).

Trestní zákoník č. 40/2009 Sb.

Zákon o soudnictví ve věcech mládeže, č. 218/2003 Sb.

Zákon o sociálně právní ochraně dětí, č. 359/1999 Sb.

Webové stránky školy:

www.prumkadc.cz

e - mailová adresa ŠMP:

lenka.jelinkova@prumkadc.cz

2.2 Vnější informační zdroje

Kontakty na organizace: viz Webové stránky školy – kap. Výchovný poradce

3. Analýza současné situace, evaluace š.r. 2019 - 20

Analýza problematiky rizikového chování žáků ve škole je důležitá pro zjištění aktuálního stavu, stanovení příčin rizikového chování a vytýčení cílů prevence.

V předchozím roce jsme se setkali na naší škole především s těmito typy rizikového chování: závislostní chování (kouření), záškoláctví, vandalismus a kyberšikana (přesněji náznaky možné kyberšikany).

Ke stanovení cílů programu byla provedena evaluace preventivních aktivit loňského školního roku. Osvědčily se nám projektové aktivity na téma problematika a rizika kouření, které byly zařazeny např. do hodin jazyků (healthy lifestyle v prvních roč. apod.) Žáci se zapojili jak do přípravy projektu, tak následně sami někteří předávali informace spolužákům. V následných diskuzích bylo vidět, že je téma zajímavá a sdílejí společně své zážitky, ujasňují si hodnoty a postoje.

Vzhledem k tomu, že prakticky celé druhé pololetí probíhala distanční výuka, nemohli jsme všechny cíle programu naplnit (např. filmové představení v rámci festivalu Jeden svět). Snažili jsme se prohloubit spolupráci s rodiči, ale protože situace byla nejistá, rodiče pravděpodobně řešili jiné problémy než případné kouření svých dětí. My jsme se snažili především o to, aby žádný žák nezůstal bez kontaktu se školou, aby každý dostával pravidelně zadání práce, s žáky jsme komunikovali pomocí emailů a postupně jsme navazovali online kontakty prostřednictvím Teams .

4. Cíle MPP

4.1. Krátkodobé cíle

Pro žáky

- na začátek studia u všech oborů je zařazen adaptační kurz, díky jeho realizaci předpokládáme zahájení spolupráce a komunikace mezi žáky navzájem a mezi žáky a třídním učitelem a vytvoření pozitivních vazeb ve třídě
- v průběhu celého školního roku budeme důsledně sledovat absenci všech žáků a při pravidelných třídnických hodinách budeme pravidelně žákům připomínat nutnost docházky k úspěšnému ukončení studia
- v průběhu září a října vytvoříme nabídku volnočasových aktivit pro ubytované žáky, především je důležité nabídnout sportovní a zájmové aktivity, kterými vyplní smysluplně volný čas
- v průběhu školního roku provedeme monitoring rizikového chování – především se zaměříme na problematiku šikany a netolerance, s ohledem na to, že byly v loňském roce zaznamenány náznaky takového chování.

Vyšší odborná škola a Střední průmyslová škola strojní, stavební a dopravní, Děčín, příspěvková organizace

Čsl. armády 681/10, Děčín I-Děčín, 405 02 Děčín, www.prumkadc.cz

---

- v průběhu školního roku se budeme snažit snížit počet zameškaných hodin
- v průběhu roku zajistíme dohled, aby žáci nemohli chodit kouřit k zastávce (Letná) a k Labi (Armády)
- TU budou pečlivě sledovat stav vybavení v kmenových třídách a okamžitě řešit možné poškození majetku školy

Pro rodiče

- zlepšíme spolupráci s rodiči a motivaci rodičů k většímu zájmu o prospěch a absenci jejich dětí

Pro učitele

- během školního roku se budou pedagogičtí pracovníci nadále vzdělávat v problematice rizikového chování, aby dokázali lépe pracovat s problémy ve třídě
- nadále budou úzce spolupracovat s ŠMP
- nadále budou výchovně využívat situace, které se během roku objeví (Toto nelze naplánovat, prostě si budeme všimnat, co se ve třídě děje, občas se za žáky vydáme i o přestávce, upozorníme TU nebo ŠMP, pokud si všimneme větší změny v chování jednotlivých žáků apod.)

4.2 Dlouhodobé cíle

- vytvořit funkční preventivní program školy, tím, že se do jeho tvorby a realizace zapojí všichni pedagogičtí pracovníci školy
- získat podporu a pochopení všech pedagogických pracovníků školy v otázce nutnosti prevence a její realizace, podporovat průběžné vzdělávání pedagogů v oblasti prevence rizikového chování
- zlepšovat komunikační a asertivní dovednosti žáků, zlepšovat jejich sebeovládání a nenásilné zvládnutí konfliktů formou interaktivních metod přímo ve výuce
- prostřednictvím pravidelných třídnických hodin zvyšovat sociální kompetence žáků, vést je k zodpovědnosti za svoje chování,
- neustálým zlepšováním školního prostředí a podpory pozitivního klima ve škole zajistit žákům příjemné a podnětné prostředí, aby do školy chodili „rádi“
- zapojit jiné organizace do preventivního programu školy, využívat nabízené programy nestátních organizací, financovat další vzdělávání pedagogů, využívat dotační programy MŠMT a nově i tzv. šablony
- usilovat nadále o dobré vztahy mezi školou a rodinou, podporovat rodiče ve spolupráci se školou
- podporovat volnočasové aktivity a zájmové kroužky pro lepší využívání volného času žáků
- pravidelně navštěvovat a vyhledávat tematická divadelní a filmová představení, přednášky a besedy s odborníky, nabízet četbu knih a časopisů s danou tematikou tak, abychom zvyšovali informovanost žáků v problematických oblastech
- nabídnout rodičům didaktické materiály a poradenskou činnost v pravidelných konzultačních hodinách
- seznámit všechny pracovníky školy s programem proti šikanování

- snížit počet rizikového chování u žáků školy (záškoláctví, potírání projevů šikany, agrese, nadřazenosti atd.),
- vytvořit dlouhodobou funkční strategii školy v oblasti primární prevence,
- vytvořit právní vědomí, mravní a morální hodnoty, společenské normy,
- udržet příznivé sociální klima – pocit důvěry, atmosféru pohody a klidu,
- podporovat výchovu ke zdravému životnímu stylu a osvojení pozitivního sociálního chování

5. Metody práce

Minimální preventivní program je koncipován jako dlouhodobý a komplexní.

5.1 Aktivity pro žáky

výukové bloky – zaměřené na **nespecifickou prevenci**, která se zabývá posilováním zdravého způsobu života, vlastního sebehodnocení, posílením vztahů s vrstevníky a rodinou, otevřenost a komunikaci (realizace ŠMP, učitelé ON a odborných předmětů, nacházet vhodný prostor i v odborných předmětech, v hodinách jazyků apod.), nástěnka – zaměřená na aktuální téma,

akce pořádané žáky - peněžní sbírky / Světluška, Srdíčkový den/.

Celoročně

Sportovní soutěže

Účast na sportovních soutěžích v rámci vyučování i ve volném čase podporuje zájem žáků o smysluplné využívání volného času a podporuje zdravý životní styl.

Celoroční aktivita žáků ubytovaných na domově mládeže, která podporuje zájem o celospolečenské problémy a dobrovolnou aktivitou se zapojit do pomoci potřebným. Aktivita je pořádána převážně ve volném čase žáků.

Charitativní sbírky Světluška a Srdíčkový den

Specifická všeobecná primární prevence

- přednášky a interaktivní besedy (v rámci školy, spolupráce s PPP, s dalšími organizacemi),
- volnočasové aktivity – sportovní, kulturní (úsek mimo vyučování, středisko Domov mládeže),
- sportovní akce – jednorázové,
- poradenská činnost – VP, ŠMP, ŘŠ,
- kulturní akce – zájezdy do zahraničí, na výstavy, návštěvy kina, exkurze, apod.

Přehled akcí , které je vhodné realizovat každoročně

Specifická prevence

Září

Adaptační kurz 1. ročníků

Jednorázová aktivita s návazností na další práci, má především seznamovací charakter žáků mezi sebou i s třídními učiteli, TU má možnost monitorovat potencionální problémové žáky či problémové situace, kurz organizuje ŠMP ve spolupráci s VP a TU, předpokládaný počet žáků v programu – vždy celá třída. Výstupem je seznámení žáků a počátek dobré spolupráce.

Říjen

Návštěva kina, divadla nebo výstavy, podle aktuální nabídky

Listopad

Přednáška s besedou (Např. Drogy a právo- plk. Kotas)

Prosinec

Vánoční besídka – společné setkání v městském divadle

Leden

Třídnická hodina věnovaná prospěchu, zhodnocení pololetí, pochvaly před třídou (příp i ředitelské důtky apod)

Ples čtvrtých ročníků

Únor

Exkurze podle jednotlivých oborů

Březen

Exkurze v K – centru nebo návštěva soudního přelíčení

Duben

Dny otevřených dveří na VŠ

Kino Sněžník – Jeden svět

Květen

Pasování

Červen

Školní výlety, vodácký kurz

Jednotlivé aktivity je samozřejmě možné přesunout např. podle aktuální nabídky

Celoročně

Aktivity jednotlivých tříd, které podporují spolupráci a sounáležitost jednotlivých skupin, během neformální aktivity TU monitoruje složení skupiny a kooperaci, problémové žáky či aktivity.

Specifická selektivní či indikovaná prevence není v současné době plánovaná, ale v případě, že se objeví problém ve skupině (třídě), případně u jednotlivce bude zahájena práce ve spolupráci s dalšími odborníky na prevenci právě u těchto specifických případů.

5.2 Aktivity pedagogů

- Vzdělávací semináře pedagogů DVPP
- Vzdělávání ŠMP – absolvování seminářů dle nabídky odborných pracovišť a PPP Děčín
- Vzdělávání VP – semináře dle nabídky
- Porady pedagogů – ŠMP informuje ostatní pedagogy o novinkách v resortu PP,
- Aktuality v rámci PP jsou vyvěšovány na nástěnku ve sborovně, rozesílány e-mailem.

5.3 Spolupráce s rodiči

. Rodiče mohou kontaktovat pedagogické pracovníky pomocí e-mailu, telefonu nebo si mohou domluvit osobní schůzku.

. Na začátku roku jsou rodiče informováni o konzultačních hodinách třídních učitelů, ŠMP a VP, v průběhu roku si je rodiče mohou dohledat na www.prumkadc.cz

. Na začátku studia jsou rodiče studentů prvních ročníků informováni o realizaci preventivních aktivit na škole.

. Jednou za pololetí jsou realizovány třídní schůzky.

. Na třídních schůzkách jsou rodiče informováni o postupech v rámci prevence rizikového chování, aktuálně o kouření nezletilých i zletilých žáků.

. Na třídních schůzkách mohou být pomocí dotazníku zjišťovány potřeby rodičů

. Znamky ze všech předmětů jsou zveřejňovány v programu Bakaláři, průběžná aktualizace je samozřejmostí.

. V případě problému (výchovného, studijního, zdravotního, sociálního atd.) se žákem jsou rodiče školou kontaktováni, informováni o problému. Společně (žák, rodiče, škola) problém řeší.

. Rodiče mají výtah z MPP k dispozici na webových stránkách školy.

· Rodiče jsou hromadně informováni prostřednictvím internetových stránek školy o všech změnách ve školním rozvrhu, o školních akcích a dalších aktivitách.

6. Plán evaluace

Zda bylo dosaženo cílů preventivního programu, budeme zjišťovat pozorováním po celou dobu běhu preventivních aktivit ve školním roce. V dubnu během druhých třídních schůzek získáme od rodičů dotazáním zpětnou vazbu na problematiku absence žáků. V květnu rozdáme dotazníky žákům k problematice kyberšikany, budeme zjišťovat, zda se změnily jejich postoje a zkušenosti ohledně problematiky kyberšikany na Facebooku a jiných sociálních sítích.

V červnu zhodnotíme a sečteme počet zameškaných hodin a vyhodnotíme, zda došlo k poklesu absence především u žáků vyšších ročníků. Dále vyhodnotíme, formou krátkého dotazníku pro ubytované žáky, zda byla zprostředkována žákům v průběhu roku dostatečná nabídka volnočasových aktivit.

Krátkým evaluačním dotazníkem v řadách pedagogů zjistíme, zda mají jasněji v problematice rizikového chování, především zda vědí, jak se zachovat a na koho se obrátit v případě, že budou muset řešit nějakou formu rizikového chování. Dále zjistíme, zda je pro ně preventivní plán srozumitelný a zda je, podle jejich názoru třeba, více se zabývat určitou formou rizikového chování v dalších letech.

Minimální preventivní plán může být doplňován dle potřeby na základě získání dalších poznatků.

Zpracovala:

Mgr. Lenka Jelínková

školní metodik prevence rizikového chování

Ing. Jana Vacková v.r.

ředitelka školy

7. Přílohy

1. Krizový plán školy – strategie postupu řešení v případě zjištění rizikového chování
2. Školní program proti šikanování
3. Slovníček odborných pojmů, seznam použitých zkratk
4. Internetové zdroje

Příloha č. 1:

Krizový plán školy - strategie postupu řešení v případě zjištění rizikového chování

Dojde-li k porušení školního řádu, týkajícího se držení, distribuce a užívání návykových látek v prostorách školy nebo výskytu jiného rizikového chování (šikana, rasismus, ...) bude postupováno dle školního řádu a metodického pokynu MŠMT ČR č. j.: 21291/2010-28 takto:

1. Individuální pohovor se žákem (dle konkrétní situace – třídní učitel, výchovný poradce, metodik prevence nebo ředitelka)
2. Podle zjištěných informací spolupráce s rodinou
3. Doporučení a zprostředkování kontaktu s odborníky
4. V případě nezájmu rodičů kontaktování sociálního odboru a oddělení péče o dítě
5. V případě dealerství oznámení Policii ČR.

Postup školy při vzniku problémů v oblasti zneužívání návykových látek

I. U žáka byly nalezeny nelegální drogy

1. Učitel odebere za přítomnosti svědka látku a uloží ji na bezpečné místo (do školního sejfů) s písemným záznamem o případu.
2. Oznámí tuto skutečnost ředitelce školy.
3. Učiteli není dovoleno bez svolení žáka provádět šetření. Toto je oprávněna pouze Policie ČR u osob podezřelých ze zneužívání drog.
4. Ředitelka školy informuje rodiče žáka a rozhodne, zda je nutné postoupit případ policii.
5. Ředitelka školy rozhodne o případném potrestání žáka a prostřednictvím TU informuje rodiče.

II. Na půdě školy je nalezen žák pod vlivem drog nebo alkoholu, nebo trpí abstinenčními příznaky

1. Učitel, který nalezne žáka pod vlivem drog nebo alkoholu, nebo žáka trpícího abstinenčními příznaky, zajistí žákovi bezpečnost (dá ho okamžitě pod dohled TU, případně jiného učitele a okamžitě kontaktuje rodiče, případně zdravotnické zařízení).
2. Učitel případ okamžitě nahlásí vedení školy.
3. Učitel provede ve spolupráci s výchovným poradcem či metodikem prevence zápis o daném případě.
4. Ředitelka školy informuje rodiče žáka a rozhodne, zda je nutné postoupit případ policii z důvodu zneužívání a distribuce drog.

5. Po návratu žáka do školy provede třídní učitel, případně výchovný poradce pohovor se žákem. Doporučí mu rozhovor s odborníkem, zpočátku třeba přes linku důvěry, dále doporučení na odborníky ze zdravotnického zařízení, K-centra, PPP, apod.
6. Ředitelka školy rozhodne o případném potrestání žáka a prostřednictvím TU informuje rodiče.

III. Žák se svěřil s tím, že užívá drogy

1. Učitel nabídne radu a podporu nebo se obrátí na výchovného poradce. Doporučí žákovi rozhovor s odborníkem např. ze zdravotnického zařízení, K-centra, PPP apod. Případně se žakovým souhlasem příslušné zařízení (např. PPP) okamžitě kontaktuje.
2. Pokud půjde o nezletilého žáka, je nutné ho přesvědčit o nutnosti kontaktovat rodiče a vše jim vhodnou formou oznámit. Zachování mlčenlivosti vzhledem k věku žáka je nevyhovující pro obě strany.

IV. Na půdě školy byly nalezeny drogy nebo vybavení k jejich užívání

1. Nálezce z řad učitelů drogy nebo vybavení zajistí jejich bezpečné uložení.
2. Provede záznam o případu za přítomnosti svědka.
3. Informuje ředitelku školy nebo jeho zástupce.
4. Ředitelka školy nebo jeho zástupce kontaktuje policii.

V. Žák je přistižen při prodeji drog

1. Pedagog či jiný pracovník školy odebere látku a uloží ji na bezpečném místě (do školního sejfu) se záznamem o případu a za přítomnosti svědka.
2. Pedagog či jiný pracovník školy kontaktuje výchovného poradce či metodika prevence a ten prodiskutuje případ se žákem. Provede zápis o pohovoru.
3. Pedagog či jiný pracovník školy vše oznámí ředitelce školy.
4. Ředitelka školy kontaktuje policii z důvodu porušení § 217 trestního zákona (ohrožení mravní výchovy mládeže) a prostřednictvím třídního učitele vše oznámí rodičům žáka.
5. Ředitelka školy rozhodne o případném potrestání žáka a prostřednictvím TU informuje rodiče.

Postup školy v případě neomluvené či zvýšené omluvené absence žáků

1. Dobu a způsob uvolnění žáka ze školního vyučování stanoví školní řád.
2. Školní docházku žáků své třídy eviduje třídní učitel.
3. Na prevenci záškoláctví se podílí třídní učitel, výchovný poradce a školní metodik prevence ve spolupráci s ostatními učiteli a zákonnými zástupci žáka. Součástí prevence je:

Vyšší odborná škola a Střední průmyslová škola strojní, stavební a dopravní, Děčín, příspěvková organizace

Čsl. armády 681/10, Děčín I-Děčín, 405 02 Děčín, www.prumkadc.cz

---

- pravidelné zpracování dokumentace o absenci žáků
- součinnost se zákonnými zástupci
- analýza příčin záškoláctví včetně přijetí příslušných opatření
- výchovné pohovory se žáky

4. Škola prostřednictvím TU může požadovat, pokud to považuje za nezbytné, jako součást omluvenky vystavené zákonným zástupcem či zletilým žákem i doložení nepřítomnosti žáka z důvodu nemoci ošetřujícím lékařem a to pouze v případě, že nepřítomnost žáka ve škole přesáhne tři dny školního vyučování.

5. Ve zcela výjimečných, individuálně stanovených případech (především v případě, časté nepřítomnosti žáka nasvědčující zanedbávání školní docházky) může škola požadovat jako součást omluvenky potvrzení ošetřujícího lékaře o nemoci žáka i v případě nepřítomnosti, která nedosahuje délky uvedené v odstavci 4.

6. Třídní učitel je povinen sledovat jak omluvenou, tak neomluvenou absenci žáka. V případě, že se žák neúčastní po dobu nejméně 5 vyučovacích dnů vyučování a jeho neúčast není omluvena, informuje TU ředitelku školy, která vyzve písemně zletilého žáka nebo zákonného zástupce nezletilého žáka, aby neprodleně doložil důvody žákovy nepřítomnosti; zároveň upozorní, že jinak bude žák posuzován, jako by vzdělávání zanechal. Žák, který do 10ti dnů od doručení výzvy nenastoupí nebo nedoloží důvod nepřítomnosti, může být posuzován, jako by vzdělávání zanechal a tímto dnem přestává být žákem školy.

7. Neomluvenou nepřítomnost do součtu 20 vyučovacích hodin řeší se zákonným zástupcem žáka nebo zletilým žákem třídní učitel formou pohovoru, na který je zákonný zástupce nebo zletilý žák prokazatelně pozván.

8. Při počtu neomluvených hodin nad 20 informuje TU ředitelku školy, která svolá školní výchovnou komisi, které se zúčastní mj. ŠMP, výchovný poradce, zákonný zástupce žáka, příp. orgán sociálně právní ochrany dětí

Příloha č. 2:

Školní program proti šikanování

Program je vytvořen na základě Metodického doporučení MŠMT k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č. j. 21291/2010-28 a Metodického pokynu MŠMT k řešení šikanování ve školách a školských zařízeních č. j. 22294/2013-1.

Existence programu proti šikanování vymezuje postoj školy vůči problému výskytu šikany na školách.

Program proti šikanování má přispívat k vytváření bezpečného prostoru, respektujícího a vstřícného prostředí ve škole. Zaměřuje se především na prevenci šikany a nabízí postupy pro případ řešení šikanování. Je určen pedagogickým i nepedagogickým pracovníkům školy a stejně tak žákům a jejich rodičům.

Základem prevence šikanování a násilí je podpora pozitivních vzájemných vztahů mezi žáky a mezi žáky a učiteli, a to zejména:

- podpora solidarity a tolerance
- podpora vědomí sounáležitosti
- vytváření podmínek pro zapojení všech žáků do aktivit třídy a školy
- rozvoj spolupráce mezi žáky a jejich vzájemného respektu
- rozvíjení jednání v souladu s právními normami a s důrazem na právní odpovědnost jedince.

Základní pojmy

Šikanování = jakékoliv chování, jehož záměrem je ublížit, ohrožit nebo zastrašovat žáka, případně skupinu žáků. Spočívá v cílených a opakovaných fyzických a psychických útocích jedincem nebo skupinou vůči jedinci či skupině žáků, kteří se neumí nebo z nejrůznějších důvodů nemohou bránit. Zahrnuje jak fyzické útoky v podobě bití, vydírání, loupeží, poškozování věcí, tak i útoky slovní v podobě nadávek, pomluv, vyhrožování či ponižování. Může mít i formu sexuálního obtěžování až zneužívání. Nově se může realizovat i prostřednictvím elektronické komunikace, jedná se o tzv. kyberšikanu.

Šikana se projevuje i v nepřímé podobě jako demonstrativní přehlížení a ignorování žáka či žáků třídní nebo jinou skupinou spolužáků. Nebezpečnost působení šikany spočívá zvláště v závažnosti, dlouhodobosti a nezřídka v celoživotních následcích na duševní a tělesné zdraví oběti.

Verbální šikana = slovní útoky v podobě nadávek, pomluvy, ponižování, zesměšňování, vyhrožování.

Vyšší odborná škola a Střední průmyslová škola strojní, stavební a dopravní, Děčín, příspěvková organizace

Čsl. armády 681/10, Děčín I-Děčín, 405 02 Děčín, www.prumkadc.cz

---

Kyberšikana = útoky pomocí e-mailů, sms zpráv, vyvěšování urážlivých materiálů na internetové stránky apod.

Fyzická šikana = fyzické útoky různého typu (od házení papírků a jiných předmětů po bití apod.), záměrné ničení a poškozování věcí oběti, krádeže apod.

Smíšená šikana = kombinace verbální a fyzické šikany.

Jak poznat šikanu?

Nepřímé (varovné) znaky šikanování mohou být např.:

- Žák je o přestávkách často osamocený, ostatní o něj nejeví zájem, nemá kamarády.
- Při týmových sportech bývá jedinec volen do mužstva mezi posledními.
- O přestávkách vyhledává blízkost učitelů.
- Má-li žák promluvit před třídou, je nejistý, ustrašený.
- Působí smutně, nešťastně, stísněně, mívá blízko k pláči.
- Stává se uzavřeným.
- Jeho školní prospěch se někdy náhle a nevysvětlitelně zhoršuje.
- Jeho věci jsou poškozené nebo znečištěné, případně rozházené.
- Zašpiněný nebo poškozený oděv.
- Stále postrádá nějaké své věci.
- Odmítá vysvětlit poškození a ztráty věcí nebo používá nepravděpodobné výmluvy.
- Mění svoji pravidelnou cestu do školy a ze školy.
- Začíná vyhledávat důvody pro absenci ve škole.
- Odřeniny, modřiny, škrábance nebo řezné rány, které nedovede uspokojivě vysvětlit.
- (Zejména je třeba věnovat pozornost mladším žákům nově zařazeným do třídy, neboť přizpůsobovací konflikty nejsou vzácností!)

Přímé znaky šikanování mohou být např.:

- Posměšné poznámky na adresu žáka, pokořující přezdívka, nadávky, ponižování, hrubé žerty na jeho účet. Rozhodujícím kritériem je, do jaké míry je daný žák konkrétní přezdívkou nebo "legrací" zranitelný.
- Kritika žáka, výtky na jeho adresu, zejména pronášené nepřátelským až nenávistným, nebo pohrdavým tónem.
- Nátlak na žáka, aby dával věcné nebo peněžní dary šikanujícímu nebo za něj platil.
- Příkazy, které žák dostává od jiných spolužáků, zejména pronášené panovačným tónem, a skutečnost, že se jim podřizuje.

- Nátlak na žáka k vykonávání nemorálních až trestných činů či k spoluúčasti na nich.
- Honění, strkání, šťouchání, rány, kopání, které třeba nejsou zvláště silné, ale je nápadné, že je oběť neoplácí.
- Rvačky, v nichž jeden z účastníků je zřetelně slabší a snaží se uniknout.

Stádia šikany podle Koláře

První stadium: Zrod ostrakismu

Jde o mírné, převážně psychické formy násilí, kdy se okrajový člen skupiny necítí dobře. Je neoblíben a není uznáván. Ostatní ho více či méně odmítají, nebaví se s ním, pomlouvají ho, spřádají proti němu intriky, dělají na jeho účet „drobné“ legrácky apod. Tato situace je již zárodečnou podobou šikanování a obsahuje riziko dalšího negativního vývoje.

Druhé stadium: Fyzická agrese a přitvrzování manipulace

V zátěžových situacích, kdy ve skupině stoupá napětí, začnou ostrakizovaní žáci sloužit jako hromosvod. Spolužáci si na nich odreagovávají nepříjemné pocity například z očekávané těžké písemné práce, z konfliktu s učitelem nebo prostě jen z toho, že chození do školy je obtěžuje. Manipulace se přitvrzuje a objevuje se zprvu ponejvíce subtilní fyzická agrese.

Třetí stadium (klíčový moment): Vytvoření jádra

Vytváří se skupina agresorů, úderné jádro. Tito šířitelé „viru“ začnou spolupracovat a systematicky, nikoliv již pouze náhodně, šikanovat nejvhodnější oběti. V počátku se stávají jejich oběťmi ti, kteří jsou už osvědčeným objektem ostrakizování. Jde o žáky, kteří jsou v hierarchii nejnižší, tedy ti „slabí“.

Čtvrté stadium: Většina přijímá normy

Normy agresorů jsou přijaty většinou a stanou se nepsaným zákonem. V této době získává neformální tlak ke konformitě novou dynamiku a málokdo se mu dokáže postavit. U členů „virem“ přemožené skupiny dochází k vytvoření jakési alternativní identity, která je zcela poplatná vůdcům. I mírní a ukáznění žáci se začnou chovat krutě – aktivně se účastní týrání spolužáka a prožívají při tom uspokojení.

Páté stadium: Totalita neboli dokonalá šikana

Násilí jako normu přijímají všichni členové třídy. Šikanování se stává skupinovým programem. Obrazně řečeno nastává éra „vykořisťování“. Žáci jsou rozděleni na dvě sorty lidí, které jsem pro přehlednost označil jako „otrokáře“ a „otroky“. Jedni mají všechna práva, ti druzí nemají práva žádná.

Čeho by si měli všimnout rodiče?

Za dítětem nepřicházejí domů spolužáci nebo jiní kamarádi.

Vyšší odborná škola a Střední průmyslová škola strojní, stavební a dopravní, Děčín, příspěvková organizace

Čsl. armády 681/10, Děčín I-Děčín, 405 02 Děčín, www.prumkadc.cz

---

- Dítě nemá kamaráda, s nímž by trávil volný čas, s nímž by se telefonovalo apod.
- Dítě není zváno na návštěvu k jiným dětem.
- Nechuť jít ráno do školy (zvláště když dříve mělo dítě školu rádo). Dítě odkládá odchod z domova, případně je na něm možno při bedlivější pozornosti pozorovat strach. Ztráta chuti k jídlu.
- Dítě nechodí do školy a ze školy nejkratší cestou, případně střídá různé cesty, prosí o dovoz či odvoz autem.
- Dítě chodí domů ze školy hladové (agresori mu berou svačinu nebo peníze na svačinu).
- Usíná s pláčem, má neklidný spánek, křičí ze snu, např. "Nechte mě!"
- Dítě ztrácí zájem o učení a schopnost soustředit se na ně.
- Dítě bývá doma smutné či apatické nebo se objeví výkyvy nálad, zmínky o možné sebevraždě.
- Odmítá svěřit se s tím, co je trápí.
- Dítě žádá o peníze, přičemž udává nevěrohodné důvody (například opakovaně říká, že je ztratilo), případně doma krade peníze.
- Dítě nápadně často hlásí ztrátu osobních věcí.
- Dítě je neobvykle, nečekaně agresivní k sourozencům nebo jiným dětem, možná projevuje i zlobu vůči rodičům.
- Dítě si stěžuje na neurčité bolesti břicha nebo hlavy, možná ráno zvrací, snaží se zůstat doma. Své zdravotní obtíže může přehánět, případně i simulovat (manipulace s teploměrem apod.)
- Dítě se vyhýbá docházce do školy.
- Dítě se zdržuje doma víc, než mělo ve zvyku.

Co dělat v případě podezření na šikanu

- Pokud se Vám dítě svěří se svým trápením, důvěřujte mu, podpořte ho a slibte pomoci.
- Pokuste se zjistit co nejvíce informací.
- Informujte školu o podezření na šikanování. Obrátit se můžete na třídního učitele, školního metodika prevence, výchovného poradce nebo vedení školy. *Navštivte nás.*
- Při řešení problému spolupracujte se školou. Budeme respektovat Váš požadavek na zachování důvěrnosti informací.

Co udělá škola?

Zmapování situace

Při sebemenším podezření na šikanu bude provedeno dotazníkové šetření u všech žáků školy, žáci budou hodnotit své vztahy se spolužáky. Dotazník zadá a vyhodnotí ŠMP. Na základě

Vyšší odborná škola a Střední průmyslová škola strojní, stavební a dopravní, Děčín, příspěvková organizace

Čsl. armády 681/10, Děčín I-Děčín, 405 02 Děčín, www.prumkadc.cz

---

získaných informací a ve spolupráci s třídními učiteli bude pracováno s jednotlivými třídami a skupinami. V rámci třídnických hodin budou posilovány dobré vztahy. S výsledky budou seznámeni všichni učitelé.

Motivace pedagogů pro změnu, další vzdělávání pedagogů

Na začátku roku seznámí ŠMP všechny pedagogické pracovníky školy s programem proti šikanování, proškolí je ve znalostech dané problematiky a seznámí je s postupem řešení v případě šikany. Pedagogové budou dále motivováni a vybíráni pro další vzdělávací semináře v problematice šikany a jiného rizikového chování.

Užší realizační tým

Tvoří ho ředitel školy, zástupce ředitele, hlavní vychovatelka domova mládeže, školní metodik prevence, výchovný poradce, příp. třídní učitel.

Společný postup při řešení šikanování

Kdy je nutné začít vyšetřovat šikanu?

- rodiče oznámí podezření na šikanování nebo žádají o vyšetření týrání jejich dítěte
- dojde k „provalení“ šikanování (učitel je svědkem fyzického útoku, oběť má viditelná zranění)
- oběť nebo její kamarád případ nahlásí učiteli
- šikana vyjde najevo při vyhodnocení monitorování (dotazníků)
- při nepřímo varujících signálech, kdy žák vysílá skryté signály o pomoc (žák vchází do třídy až po učiteli, postává osamoceně, nemá kamaráda, je smutný, ustrašený, má nadměrnou absenci, náhle se mu zhorší prospěch apod.) nebo při známkách subtilního násilí a manipulace (žák je přehlížen, odmítán, dostává příkazy a snaží se jim vyhovět, ostatní mu ničí věci a je terčem různých žertů, třída se mu směje, nadává mu, ostatní do něj strkají, „dobrovolně“ jim dává svačinu).

Při hodnocení projevů vždy posuzujeme, zda jsou přítomny znaky šikanování: samoučelnost agrese a nepoměr sil.

Kdo řeší šikanu a s kým spolupracuje?

- školní metodik prevence s výchovným poradcem, třídním učitelem, se školským poradenským zařízením, příp. jinými odborníky

Postup pedagoga:

- pokud je pedagog informován o šikaně nebo pojme podezření na šikanování, zahájí okamžitě vyšetřování ve spolupráci se školním metodikem prevence a výchovným poradcem, informuje ředitele

Vyšší odborná škola a Střední průmyslová škola strojní, stavební a dopravní, Děčín, příspěvková organizace

Čsl. armády 681/10, Děčín I-Děčín, 405 02 Děčín, www.prumkadc.cz

---

Postup ředitelky školy:

- přijme informaci o šikanování (od pedagoga, rodiče, žáka).
  - rozhodne se, zda škola zvládne řešení šikany vlastními silami nebo zda potřebuje pomoc zvenčí (PPP, SVP, Policie ČR).
  - v případě prokazatelných jevů šikany jmenuje pracovníky, kteří se budou podílet na jejím vyšetřování dle jeho pokynů.
- zajistí informování rodičů o vyšetřování šikany, které řídí.
- v případě potřeby je nutné zajistí zprostředkování odborné péče.
  - v případě nutnosti doporučí rodičům dobrovolné umístění dítěte do pobytového oddělení SVP, případně doporučí realizovat dobrovolný diagnostický pobyt žáka v místě příslušném diagnostickém ústavu.
  - v mimořádných případech podá návrh orgánu sociálně právní ochrany dítěte k zahájení práce s rodinou, případně k zahájení řízení o nařízení předběžného opatření či ústavní výchovy s následným umístěním v diagnostickém ústavu.
  - při podezření, že šikanování naplnilo podstatu trestného činu (provinění), oznámí tuto skutečnost Policii ČR.
- projedná v pedagogické radě potrestání agresorů.

Na co se zaměřit

Je nutno zdokumentovat odpovědi na následující otázky:

- Kdo je obětí, popřípadě kolik je obětí?
- Kdo je agresor, popřípadě kolik je agresorů, kdo z nich je iniciátor, kdo aktivní účastník a kdo je obětí i agresorem?
- Co, kdy, kde a jak dělali agresoři konkrétním obětem?
- K jak závažným agresivním a manipulativním projevům došlo?
- Jak dlouho šikanování trvá?
- V případě, že je informátorem rodič, nesmíme jeho výpověď zpochybňovat, ale věc neodkladně řešit. Domluvit se s rodiči na spolupráci, na způsobu ochrany dítěte a naznačit příští kroky.
- V případě, že je informátorem sama oběť, je důležité, aby o tom nevěděli ostatní žáci a abychom ji ochránili před agresory.

Postup ŠMP a VP

a) Vyšetřování počáteční šikany (se standardní formou)

- rozhovor s těmi, kteří na šikanování upozornili a s oběťmi.

- nalezení vhodných svědků - vybereme žáky, kteří s obětí kamarádí nebo ji alespoň neodmítají, žáky, kteří jsou nezávislí na agresorech.
- individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky (nikoli však konfrontace obětí a agresorů) - důležité je, abychom rozhovory organizovali tak, aby o nich druzí nevěděli.
- zajištění ochrany obětem - po celou dobu vyšetřování je nutné ochránit oběť, zvýšit dozor, zorganizovat bezpečné příchody a odchody dítěte, v nutném případě nechat dítě doma.
- rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi nimi - následuje až po shromáždění důkazů! Slouží k zastavení agrese, upozorníme je, že při jakémkoli náznaku šikánování bude jejich potrestání přísnější, případně bude nahlášeno policii, naopak, pokud budou mít snahu napravit situaci, může to zmírnit kázeňská opatření.
- realizace metody usmíření nebo metody vnějšího nátlaku (výhovný pohovor, výchovná komise s agresorem a jeho rodiči).
- třídnická hodina (o způsobu potrestání agresorů informujeme celou třídu. Je třeba s touto třídou nadále pracovat, rozvíjet kamarádské a bezpečné vztahy. Můžeme se také obrátit na odborníky Střediska výchovné péče, PPP...
- rozhovor s rodiči - úkolem je informovat rodiče o zjištěních a závěrech školy a domluvit se na dalších opatřeních
- v případě nutnosti – třídní schůzka.
- práce s celou třídou.

b) Vyšetřování pokročilé šikany s neobvyklou formou – výbuch skupinového násilí vůči oběti

- překonání šoku pedagogického pracovníka a bezprostřední záchrana oběti, zastavení skupinového násilí.
- domluva pedagogických pracovníků na spolupráci a postupu vyšetřování.
- zabránění domluvě agresorů na křivé výpovědi
- pokračující pomoc a podpora oběti.
- nahlášení policii
- vlastní vyšetřování – rozhovor s obětí a informátory, nalezení nejslabších článků nespolupracujících svědků, individuální nebo konfrontační rozhovory se svědky, rozhovory s agresory, případně jejich konfrontace
- léčba – metoda vnějšího nátlaku a změna konstelace skupiny.

V rámci první pomoci je nutné při pokročilých, brutálních a kriminálních šikanách spolupracovat s dalšími institucemi a orgány, a to zejména s pedagogicko-psychologickou poradnou, střediskem výchovné péče, orgánem sociálně právní ochrany dítěte, Policií ČR.

V případě negativních dopadů šikanování na oběť je nutné zprostředkovat jí péči pedagogicko-psychologické poradny, střediska výchovné péče, speciálně pedagogického centra nebo dalších odborníků – klinických psychologů, psychoterapeutů nebo psychiatrů.

Výchovná opatření

- napomenutí a důtka třídního učitele, důtka ředitele školy,
- snížená známka z chování,
- ve zvlášť závažných případech podmíněčné vyloučení a vyloučení ze školy.

Primární prevence v třídnických hodinách

- časovým prostorem třídního učitele pro uskutečňování programu jsou třídnické hodiny
- účastníci by měli sedět v kruhu, aby na sebe vzájemně viděli a mohli spolu komunikovat bez překážek
- obsah setkání by měl zahrnovat: zahájení, aktuální témata, připomínky a dotazy, komunikace by měla být otevřená, každý má prostor se vyjádřit
- je nutné vytvořit specifická pravidla komunikace, o které se během práce TU opírá
- během setkání se nastavují normy, TU dává jasně najevo, že šikana nebude trpěna

Primární prevence ve výuce

Viz. MPP kapitola 5. Metody práce

Primární prevence ve školních i mimoškolních programech mimo vyučování

Viz. MPP kapitola 5. Metody práce

Ochranný režim

Ochrana žáků před šikanou je zakotvena ve školním řádu.

Školní poradenské služby

Pokud někdo z žáků či rodičů, příp. učitelů potřebuje pomoc, může se obrátit na:

- třídního učitele
- školního metodika prevence rizikového chování
- výchovného poradce
- ředitelku školy

Vyšší odborná škola a Střední průmyslová škola strojní, stavební a dopravní, Děčín, příspěvková organizace

Čsl. armády 681/10, Děčín I-Děčín, 405 02 Děčín, www.prumkadc.cz

---

Spolupráce školy se specializovanými pracovišti

Při předcházení případům šikany a při jejich řešení je důležitá spolupráce vedení školy nebo školského zařízení, školního metodika prevence, výchovného poradce nebo zástupce školy s dalšími institucemi a orgány. Zejména:

- v resortu školství – s pedagogicko-psychologickými poradnami, středisky výchovné péče, speciálně pedagogickými centry,
- v resortu zdravotnictví – s pediatry a odbornými lékaři, dětskými psychology, psychiatry a zařízeními, která poskytují odbornou poradenskou a terapeutickou péči, včetně individuální a rodinné terapie,
- v resortu sociální péče – s oddělením péče o rodinu a děti, s oddělením sociální prevence (možnost vstupovat do každého šetření, jednat s dalšími zainteresovanými stranami, s rodinou),
- případně s NNO specializujícími se na prevenci a řešení šikany.

Pokud má učitel jistotu, že byl spáchán trestný čin, má ze zákona povinnost obrátit se na orgány činné v trestním řízení, pokud má podezření, zákon určuje školskému zařízení za povinnost nahlásit tuto skutečnost obecnímu úřadu, tedy sociálnímu pracovníkovi z orgánu sociálně právní ochrany dětí (OSPOD). V případě, že se rodiče odmítají spolupracovat se školou, je škola opět oprávněna vyrozumět OSPOD.

Příloha č. 3

Slovníček odborných pojmů

Agrese - je útočné jednání vůči druhé osobě, tendence zničit nebo poškodit nějaký objekt

Záškoláctví - je úmyslné zameškávání školního vyučování, žák se z vlastní vůle, bez vědomí rodičů vyhýbá pobytu ve škole

Šikana – fyzické a psychické týrání a omezování jedince v kolektivu

Kyberšikana – druh šikany, který využívá ICT technologie (mobilní telefony, počítače, e – maily apod.)

Násilí – útoky, napadání, výhrůžky od jiné osoby s cílem ublížit či získat nad obětí převahu a moc

Intolerance – nesnášenlivost, nerespektování

Antisemitismus – nesnášenlivost, předpojatost vůči židům, etnické skupině nebo rase

Extremismus – vyhraněné ideologické postoje, které vybočují z ústavních norem, vyznačuje se prvky netolerance a útočí proti základním demokratickým principům

Rasismus – ideologie hierarchizující skupiny podle rasového klíče

Xenofobie – strach z neznámého, často označovaná jako strach z cizinců

Homofobie – diskriminace, odpor nebo iracionální strach z homosexuality nebo homosexuálů

Vandalismus – svévolné poškozování veřejného nebo soukromého majetku, které nepřináší pachateli žádné materiální obohacení

Závislostní chování – chování, které vede u člověka k závislosti na návykové látce nebo určité činnosti

Netolismus – chorobná závislost na tzv. virtuálních drogách, kam lze zařadit např. počítačové hry, mobilní telefon, internet nebo televizi

Gambling – chorobná závislost na hraní hazardních her

Rizikové sporty a rizikové chování v dopravě – na rozdíl od extrémních sportů zde v první řadě jde o vědomé hazardování, o skutečně a dostatečně vysoké riziko smrti nebo zranění. Je to jen jiná forma ruské rulety, při které se nebere ohled na běžné meze, zákony, vlastní ani cizí životy

Poruchy příjmu potravy – jedná se o okruh onemocnění, kam patří **mentální anorexie**, **mentální bulimie** a také **přejídání** spojené s jinými psychickými poruchami, například se stresem

Sekty – pojem sekta označuje náboženskou nebo politickou skupinu, která se odpojila od větší, zavedené skupiny

Sexuálně rizikové chování – je soubor projevů chování, které doprovázejí sexuální aktivity a současně vykazují rizika v oblasti zdravotní, sociální a dalších oblastech. Takové chování může být přítom ve společnosti relativně častým jevem (např. nechráněný pohlavní styk při náhodné známosti, promiskuitní chování nebo rizikové sexuální praktiky)

Seznam použitých zkratk:

CPPT – Centrum protidrogové prevence a terapie

KCVJŠ – Krajské centrum vzdělávání a jazyková škola

MPP – minimální preventivní program

MŠMT ČR – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky

NIDV – Národní institut dalšího vzdělávání

NNO – Nestátní neziskové organizace

OSPOD – oddělení sociálně právní ochrany dětí

PP- primární prevence

PPP – pedagogicko-psychologická poradna

RZS – rychlá záchranná služba

ŘŠ – ředitel školy

SŠ - střední škola

ŠMP – školní metodik prevence

ŠVP – školní vzdělávací program

VP – výchovný poradce

Příloha č. 4

Internetové zdroje

Webové stránky:

www.adiktologie.cz

www.msmt.cz

www.prevence-info.cz

www.anabell.cz

www.cppt.cz

www.drogy.net

www.odrogach.cz

www.drogovaporadna.cz

www.streetwork.cz

www.minimalizacesikany.cz

www.linkabezpeci.cz

www.sikana.org

www.sikana.cz

www.e-bezpeci.cz

www.seznamsebezpecne.cz
